

kalâtdlit rockimik nipilerssugait tupâtdlagtitsissut

agdlagtoq: Lasse Ellegaard

nipilerssogatigît Sume pivdlugo Kalâtdlit-nunâne oqalugtuaqaaqoq. ilât maligdlugo angutivngôq asimîtdlune kilometerit qulit migssait ingerdlarêrdlune tusâlerpâ nipáissuseq rockimit sîngneqartordlusôq. nipip tungâ ornigkamiuk inûsugtuaaraq ujarqap tunuanîtoq nuilerpâ ingitdluniuna Sumip nûtikulûliâ sujugdleq orssertagkamik oqalugtartordlune tusarnârâ. aitsâme tássa oqalugtuatsialak, inûsugtuarqavdle asimîneranut píssutauvorôq angajorqaivisa Sumip nipilerssugainik igdlumingne atuerqussingitdluínarsimanagerat.

Sume Kalâtdlit-nunâne alutorineqaaqoq. kalâtdlit rockimik nipilerssortartut tamarmik Sumimut ássersûneqartarput sôrdlo ukiualuit qângiútut tuluit nipilerssogatigît tamarmik Beatlesinut ássersûneqartartut. mâna Sume Kalâtdlit-nunâne nalisiuinerme tássauvoq autdlai-vik sôrdlo qangaunerulârtoq Beatles tuluit nunâne Europamilo, âmalume Kalâtdlit-nunâne.

naqiterisitsissarfiup Demosip Sumip nipilerssugainik nûtikulûnik mardlungnik sarqúmersitserêrneratigut Sumip nipilerssugai ima ilisarnauserneqarsínáuput:

taigdlartait politikimut túngassunik imaqarput pingârtumigdlo qavdlunât Kalâtdlit-nunâne píssauneruniarneránik sangmingnigdlutik.

alíkutaqkuminartúngorsagáuput. issíkumingne beatimit tressíkúne bluesip ilâtut ingerdlangneqartumit autdlaiveqarput.

alíkusersûtít erqarsauterssûtít dlo kátúnerisa Sumip nipilerssugai mardluvingnut atorneqarsínaussúngortipait: kalâtdlit nangminêrnerulerniarneráne sáku-gineqarsínáuput qítasitut dlo atorneqarsínauvdlutik. tássa time niaqordlo atautsime, tássalo nipilerssugkane qaqutigôrtoq avdlanime imáikajungmat ardlât ilaugângat áipâ ilauneq ajordlune. Sumip nipilerssugai atorfigssaqarput Kalâtdlit-nunâtaló sîneriâne nunaqarfêrqane atorneqartardlutik.

nûtikulúme siugdlerme ingmíkut malungnardluarpoq Sumip nipilerssugai beatip sujusigsuanit qanoq súnernerqarsimatigissut tássame rytme pingârtíneqardluínarmat nipilerssugkat dlo nipitit atautsimôrtúkûtâtut sanâjuvdlutik kisimîtdlune guitarerssortumut tunulequtigssiat. tássa nipilerssugkat Beatles, Holliesip Swing-

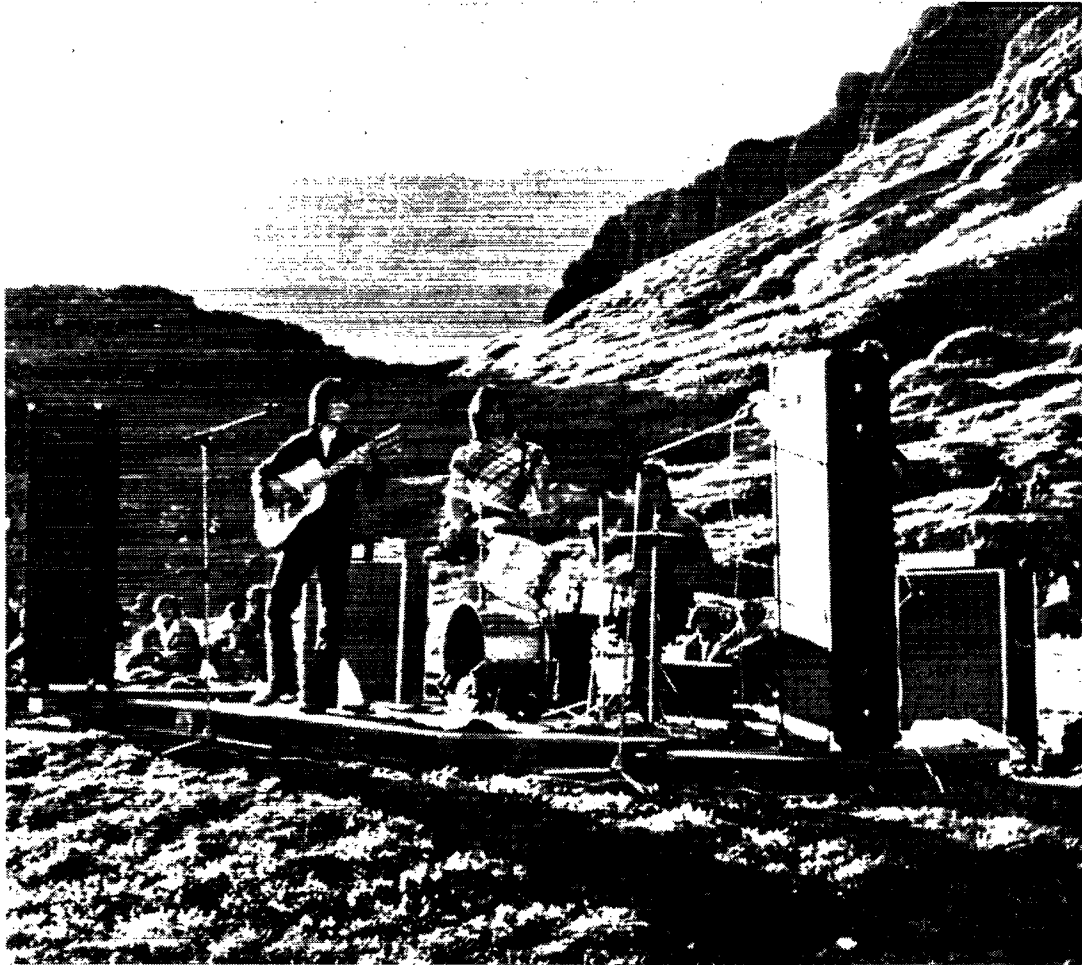
ing Blue Jeaníktudlo pilerárneránit sú-
nigkat; iláuputdlo avdlángútít kaláler-
palártumik rytmigdlit erinarssútítadlit-
dlo nauk táuko ingmíkut ilisarnautaune-
runatik ingmíkut nagguveqarnermut ta-
persiutaugínardlutik ilaugaluartut.

nipilerssugkat táuko beatip pilerqâr-
neranit pissutudle misigissarnarput taig-
dlait kalâtdlisújungmata. qularnángilaq
kalâtdlit avdlatut misigissángitsôrnavi-
ángíkait. uvagut tusarnâgínartarpavut
sôrdlo Beatles tusarnârângavtigik eri-
narssútímingne uteqátâgait kisîsa pâsi-
ssardlugit taigdlat misigdlersínaunerme
aperqutáungingmata. taigdlartaisa nug-
ternere issigingnâjutigalugit nipilerssug-
kat tusarnârâine kúkuneruvdluínarpoq.
una pínigilara taigdlat pingāngitsutut issi-
gigavkit. pingártūput, ingmíkôrtitdlugit-
dlo atuarâine sákortūjúput ilâtigutdlo ka-
lâtdlit ingmingnut takornariartarneránik
taigdlioníkut torratdлагаussumik oqauti-
gingningneruvdlutik; tamáname takor-
narneq kinguârîngne uvdlumíkut KGH-p
erfalassuata nâlagauvfiatalo atâne pero-
riartortune misigisimaneqarpoq; pissû-
ssârnerúsaordle oqásavdlune taigdlat
erinaitdlo atautsíkut misigdlernartut
Skousenip Lavardimik Røde Morivdlo
grillbarimik erinarssútáísutdle. Sumip
nipilerssugaisa taigdlartait pingártumik
nûtikulúme kingugdlerme erssersitsíput
kalâtdlit inûsungnerit nangminerssor-
nerulernigssamik piúmassat ineriartorner-
mut socialisterpalártumut atássusertale-
rait, pigissáme tungaisigut avdlángortit-
sínigkâine kalâtdlit inûnertik nangming-
neq aulajangívfígisínaulernaviángilât.
K'utdligssanik – tássa aumarssuarsi-
orfingmik ingminut akilersínaujungnaertu-
mik matuneqartumigdlo – erinarssút

ássersútauvdluarpoq pâsingnilernermik
tamatumínga sôrdlo USA-me Lapland-
imilo ikingneruvdlutik ínugtaussut pi-
ssartut.

Sumip nûtikulúliâne kingugdlerme ni-
pilerssugkat nangminerssorpalungnerú-
put nutarpasingnerulersimavdlutigdlu-
sôq. Beaterpiaup súnînera ersserqigdlua-
rungnaersimavoq. nipilerssortut taktinik
pissariunerussunik sangmissaqarput nipi-
lerssugkatdlo ilait rockip nipánik erqu-
mîpasigsumik ilaqardlutik. taimáikaluar-
tordle nipilerssortut nipilerssugkamingne
pingârdluínartut súkutdlúnît qimángilait,
tássa rytmíkut uvsíssuseq, tímímut tú-
ngássuseq taimalo alíikutagssarqíssuseq.
erínat ilarpagssue sanavdlugauneruler-
simáput, guitare akisuaussartumik nipilik
erínanilo avdlángorarnerit katiterinerit-
dlo torratdlatat atugaunerúput. áipâti-
gudtle nûtikulúme sujugdlermítume
Heimayimik taigdlartaqángitsumik nipi-
lerssugkatut ítut puiuíkiúkuminartutdlo
amigautáuput, táuname Dylanip Wig-
wamiliátut torratdlatauvdluínartigaoq,
tralalártútigalugo tusarnâgagssaq qiting-
nerme uteqátârneqarsínaussoq píkutsáu-
kalugtuínardlugo.

nipilerssugkanile táukunane pingârner-
pâq tássa Sume qavdlunâne nipilerssor-
tartune tássatuaungmat nipilerssugkame
ilusáinik imáinigdlo oqimaeqatígítsit-
ssutuaq. erínat taigdlatdlo qaqutigórtu-
mik atausiúput. nipilerssugait tássa rock
pitsak ulimáinagáungitsoq tutsuviginar-
tumik ilâtigutdlo torratdlagauvdluínartu-
mik pivíussúngortitaaq. taigdlartait poli-
tikímut túngassut nipilerssortut sumîner-
mingnik misigisimaneránit pínigortúput;
erínat ilusait pimôrutdlugo, túniusima-



Sume i Grønland.

Politikens Pressefoto.

ssumigdlo sulinermit píngortūput erínat túngavigpiáinik pásisimassaqaqarnermik ilaqartut, āmalō eríniornermut piúkúnáumik píngártumik Malik Høeghip takussúsígānik.

nipilerssugkat tássa politikíkut ilitsor-

qússerêrsimassuínáungitsunut ángúsínau-ssut. tássa nipilerssugkat kíkúnutdlūnít rickimik atorfigssaqaqartitsissunut sâgfingnigtut. tamána píssutaugunarpoq Sume Kalâtdlit-nunāne nuánarineqaqingmat.

Eksempler på Sume's sangtekster

skrevet af Malik Høegh

(Dansk gendigtning: Ib Michael)

Nye tider

drømmer jeg står på en afsats
og ikke kan komme nogen steder
strandet ved klippevæggen.
vil ikke blive her
klatrer op ad klippevæggen
klamrer mig fast.
at blive stående fører ikke til noget
så hellere tabe balancen
jeg fortsætter op ad klippevæggen
føler jeg glider ...

jeg vågner – jeg har sovet længe
det siges
der er gået to dage og en halv
to århundreder og et halvt
jeg bliver klar over
at de er her
for at blive rige
og er undertrykkere.
Grønland, „Menneskenes Land“
du kan ikke altid
have dine børn på skødet.
de nye tider er begyndt
de gamle tider har vi forladt.

Pivfít nutât

singnagtulerpunga igdlernamítlunga,
ivnásimavdlunga
nikífigssakarnanga.
uníngarusúnanga níkinialerpunga,
ivnarsiordlunga,
najúmagtingárdlunga.
uníngaguma iluángilax,
nivísaguma sokutáungilax.
ivnarsiornek nangíkiga
misingnarsivok sisulersunga ...

iternalerpunga sinigsimangârama
– uvdlut pingajuat
kiterkuterêrporôk!
sujunersissalerpara pisüngorumavdlutik
uko tamânítut
nanertuissûvdlutik.
Kalâtdlit Nunât kitornatit
kivssumiáinarsínáungilatit.
pivfít nutât atulerpavut,
pivfítorkat kimagpavut.
uvdluk atausek tássa ukiuttuntritigdlít.

Forår

vi er nået til foråret
 nu
 solen er deroppe
 alene på himlen.
 jeg kommer derop
 nu
 fordi grøfterne løber over
 når sneen smelter

det bliver forår
 det bliver varmt.
 jeg ved
 det bliver dejligt.

Upernâk

upernâmut pivugut
 mānamît,
 âpînga sekinek
 kilangme kisime.
 pavunga pivunga
 mānamît,
 kugsserngit supigamik,
 aput augtitaungmat.

upernalekaok,
 kiagtilekaok.
 nalúngilara
 nuánersissox.

Omsider kan jeg glemme dig
 (De hvides land)

Omsider kan jeg glemme dig
 drømmer ikke længere om dig
 engang længtes jeg efter at se dig
 nu og da høre dig
 sige noget dejligt
 noget sandt, noget kærligt.

Nu tænker jeg ikke længere på dig
 drømmer ikke længere om dig
 det er sidste gang jeg lader mig forblinde
 for eftertiden vil jeg være varsom
 med kærligheden
 og bruge den rigtigt.

Således slog jeg om
 og gør nu tingene selv
 først og fremmest vil jeg ud med det
 som jeg sjældent har fået sagt:
 at jeg kan selv
 når jeg lader tvivlen bag mig!

Kiisa puigulertorpagit
 (qallunaat nunaat)

Kiisa puigulertorpagit
 Sinnattorissaarlutit
 Sijullermik takorusullutit
 Ilaatigut tusarusullutit
 Oqartutit tusarnersumik
 Piviusumik sannittumik!

Maanna puiguinnarpagit
 Sinnattorissaarlutit
 Kingullermik tappiilliorpunga
 Tamatigut silatusaarlunga
 Asanninneq tigussavara
 Piviusumik atussavara!

Taama sangulertorpunga
 Namminersulliinnarlunga
 Sijullermik anikkusuppara
 Qaqutigut tusartittagara:
 Nammineq sapinngitsunga
 Nangaassummit nigorteruma!